

Erratum publicatie Who cares in Europe?

Herziening gerapporteerde cijfers onbetaald zorggebruik

In hoofdstuk 6 in de publicatie *Who Cares in Europe* (Verbeek-Oudijk et al. 2014) en pagina 16 van *Verzorgd in Europa: kerncijfers 2011* (Verbeek-Oudijk et al. 2015) presenteren we cijfers over het gebruik van onbetaalde zorg in zestien Europese landen in het jaar 2011. Deze cijfers blijken helaas onjuist en moeten niet langer worden gebruikt. In de publicatie [Verzorgd in Europa: kerncijfers 2013](#) vindt u de nieuwste gegevens over het jaar 2013.¹

Gebruikte gegevens: The Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE)

In de studie *Who cares in Europe?* hebben we voor zestien Europese landen verschillen en overeenkomsten in langdurige zorgsituaties van 50-plussers op een rij gezet. Hiervoor baseerden we ons op de gegevens uit de Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE). Veel hulp die gezinsleden elkaar bieden, wordt als vanzelfsprekend beschouwd en wordt daardoor vaak niet gerapporteerd. Dit leidt tot een onderschatting van de geleverde onbetaalde hulp. Dit geldt ook voor de onbetaalde hulp zoals die wordt bevraagd in SHARE. In de enquête wordt het onderscheid gemaakt tussen de hulp die wordt gegeven door gezinsleden of huisgenoten, en de onbetaalde hulp die van familie en vrienden van buiten het huishouden komt. Voor gezinsleden en huisgenoten is alleen gevraagd naar de hulp die zij bieden bij de persoonlijke verzorging (zoals wassen, in en uit bed stappen en aankleden). Bij hulp van buiten het huishouden is, naast hulp bij de persoonlijke verzorging, ook gevraagd naar de hulp die is gegeven bij de praktische huishoudelijke bezigheden. De hulp die gezinsleden elkaar onderling bieden bij het schoonhouden van de woning, wordt in de SHARE gegevens dus buiten beschouwing gelaten. Het ontbreken van de hulp in het huishouden die gezinsleden elkaar bieden leidt tot een onderschatting van de totale ontvangen onbetaalde hulp. Om deze onderschatting te ondervangen, hebben we een aanname gemaakt over de hulp in het huishouden door huisgenoten.

Aanname ontvangen hulp in huishouden door gezinsleden blijkt te sterk

In onze studie namen we aan dat alle 50-plussers met lichte, matige of ernstige gezondheidsbeperkingen en een beschikbaar netwerk hulp in het huishouden ontvangen. Met andere woorden, we namen aan dat gezondheidsproblemen in alle gevallen leiden tot zorggebruik, en kwamen zo tot een maximale inschatting van het onbetaalde zorggebruik. Bovendien namen we aan dat het verband tussen gezondheidsproblemen en zorggebruik hetzelfde was in alle zestien landen. Deze aannamen blijken te sterk. In ander SCP onderzoek naar de ontvangen zorg en ondersteuning onder de Nederlandse bevolking is de hulp in het huishouden die huisgenoten elkaar geven vanwege gezondheidsproblemen specifiek bevraagd (Putman et al. 2016). En het blijkt dat die hulp minder vaak voorkomt dan wij op basis van onze eerdere aannamen becijferden. Door dit nieuwe inzicht zullen we niet langer een inschatting maken van de hulp bij het huishouden die huisgenoten onderling aan elkaar verlenen, omdat we dit niet op een bevredigende manier kunnen doen.

---

¹ Mocht u geïnteresseerd zijn in de gegevens die betrekking hebben op het jaar 2011, neem dan contact met ons op (info@scp.nl)

Herziening berekening

Door niet langer een aanname te maken over het onbetaalde zorggebruik door huisgenoten is helaas ook een incorrecte bewerking in de vorige databewerking aan het licht gekomen. Ten onrechte hebben we niet gecorrigeerd voor de samenstelling van het netwerk en de mogelijkheden die zij hebben om hulp te bieden. Het gaat dan bijvoorbeeld om situaties waarbij de partner zelf beperkingen heeft, of de kinderen voltijds werken, kleine kinderen hebben of zelf beperkingen hebben. In deze gevallen is hulpverlening niet zonder meer mogelijk. Het was de bedoeling voor de genoemde factoren te corrigeren, maar dit is niet gebeurd. Ook is abusievelijk bij de bewerking van de data van ontbrekende waarnemingen in een aantal gevallen aangenomen dat er onbetaalde zorg wordt ontvangen.

De cijfers over het onbetaalde zorggebruik zoals gepresenteerd in hoofdstuk 6 van de publicatie *Who Cares in Europe* (Verbeek-Oudijk et al. 2014) en op pagina 16 van *Verzorgd in Europa: kerncijfers 2011* (Verbeek-Oudijk et al. 2015) moeten niet langer worden gebruikt. In de nieuwste [publicatie](#) zijn de berekeningen hersteld.

Publicaties

Putman, Lisa, Debbie Verbeek-Oudijk, Mirjam de Klerk en Evelien Eggink (2016). *Zorg en ondersteuning in Nederland: kerncijfers 2014*. Nog te verschijnen.

Verbeek-Oudijk, Debbie, Isolde Woittiez, Evelien Eggink, Lisa Putman. (2014). *Who cares in Europe? A comparison of long-term care for the over-50s in sixteen European Countries*. The Hague: SCP-publication (2014-9)

Verbeek-Oudijk, Debbie, Isolde Woittiez, Evelien Eggink en Lisa Putman (2015). *Verzorgd in Europa: kerncijfers 2011. Een vergelijking van de langdurige zorg van 50-plussers in zestien Europese landen*. SCP-publicatie 2015-27